

STORTINGET

Representantforslag 161 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Anette Trettebergstuen, Kari Henriksen, Fredric Holen Bjørdal, Jonas Gahr Støre og Hadia Tajik

Dokument 8:161 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Anette Trettebergstuen, Kari Henriksen, Fredric Holen Bjørdal, Jonas Gahr Støre og Hadia Tajik om et offentlig og ideelt drevet barnevern

---

Til Stortinget

Bakgrunn

Barnevernet møter de mest sårbare barna og familiene i samfunnet. Målet er at alle barn i Norge skal vernes mot omsorgssvikt og overgrep. Barn som sviktes, skal sikres kvalitetsmessig gode tilbud med omsorg og beskyttelse.

Det er viktig at omsorgen og tjenestene til barnevernet er organisert slik at barn og deres omsorgspersoner får tidlig, nødvendig og sammenhengende hjelp, oppfølging og bistand, og at ressursene brukes effektivt. Barnevernet skal forebygge omsorgssvikt og iverksette ytterligere tiltak dersom situasjonen til barnet tilsier at det er nødvendig. Forebygging og iverksetting av andre tiltak involverer ofte andre instanser, som skole, helse- og sosialtjeneste, fastlege, sykehus o.l. Godt samarbeid mellom ansatte i disse instansene vil ofte være avgjørende for at barna og foreldrene opplever at hjelpen er god og henger sammen.

Ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) hadde 54 620 barn barnevernstiltak i 2016. Ved utgangen av 2016 var 994 barn plassert i en barnevernsinstitusjon (Kilde: SSB). Samlet finnes det om lag 1 000 institusjonsplasser, hvorav 45 prosent er offentlig drevet. Av de private institusjonsplasser er de ideelles andel stadig synkende (Kilde: Ideelt barnevernsforum). Institusjonsbarnevernstje-

nen er en oversiktlig tjeneste som ivaretar svært sårbare barn og deres omsorgspersoner, samtidig som den forvalter viktige rettssikkerhetslementer i samfunnet. Det har – som forutsatt i barnevernsreformen – vært en nedgang i bruken av institusjonsplasser. Ifølge SSBs oversikt, publisert 21. oktober 2016, fremgår det at antall oppholdsdager i offentlige barnevernsinstitusjoner går ned, mens antallet oppholdsdager i private institusjoner øker. Når det gjelder årsverk, steg antallet i institusjoner drevet av det offentlige eller ideelle organisasjoner med 1 prosent fra 2014 til 2015, mens økningen i andre private (kommersielle) virksomheter var på 21 prosent.

Innslaget av private, kommersielle barnevernsvirksomheter er etter forslagsstillernes mening uheldig. Hvert barn og hver familie er i en unik og sårbar situasjon og må ivaretas på best mulig måte. I et system med anbudsbyråkrati og store kommersielle aktører risikerer man at et ønske om fortjeneste blir viktigere enn barnets beste når hjelpetiltak skal velges. Derfor er barnevernet uegnet for konkurranseutsetting.

Personalkostnader utgjør den desidert største andelen av driftsutgiftene til barnevernsinstitusjonene. For å hente ut fortjeneste fra drift av barnevernsinstitusjoner er det få andre muligheter enn å kutte i personalkostnader, enten ved å holde lønningene lave eller ved å begrense antall ansatte. Et konkurranseutsatt barnevern er derfor også en trussel mot arbeidsvilkårene i sektoren.

Tilfeller der kommersielle aktører henter ut stort utbytte av det offentliges midler og driver butikk med barnevernstjenester, er alvorlig og må stanses. Barnevernet må etter forslagsstillernes mening fortrinnsvis drives av det offentlige selv, samt ideelle aktører med langsiktige avtaler.

Ideelle aktører som tilbyr helse- og sosialtjenester, har vært og er viktige samarbeidspartnere for velferdsorganisering og -tilbud i Norge. Tjenester i regi av Norsk Folkehjelp, Kirkens Bymisjon, Frelsesarmeen og andre ideelle virksomheter bidrar med kvalitet, utvikling og utålmodighet på vegne av mennesker med store omsorgsbehov.

Ideelle tilbydere har som oftest egenverdi i oppdrag fra medlemmer eller stiftere. De baserer seg ikke på økonomisk fortjeneste og har ofte et betydelig innslag av frivillige bidragsytere. Et offentlig samarbeid med ideelle aktører om en kvalitetsmessig god utvikling, organisering og drift av barnevernsinstitusjoner og -plasser er naturlig og i tråd med den norske velferdsmodellen. Det er etter forslagsstillernes mening ønskelig at institusjonsbarnevernet drives av offentlige og ideelle aktører og ikke av kommersielle interesser. For å oppnå dette bør det offentlige og det ideelles eierskap trappes opp gradvis.

I Innst. 358 L (2015–2016) fra næringskomiteen om lov om offentlige anskaffelser, jf. Prop. 51 L (2015–2016), viste en enstemmig komité til at EU-domstolen hadde åpnet for muligheten til å reservere kontrakter til fordel for ideelle organisasjoner innen helse- og sosialfeltet.

Dette åpner muligheten for et offentlig/ideelt drevet barnevern, bygd på tilbud eller langsiktige avtaler.

Mens barnevernsinstitusjoner er et avgrenset område, er organisering og tilrettelegging for fosterhjemsomsorgen mer komplisert. Forslagsstillerne mener det er behov for å få en vurdering også av øvrige tiltak i barnevernet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sikre at barnevernsinstitusjoner drives av det offentlige og ideelle aktører, og legge fram en plan for gradvis opptrapping av offentlig og ideelt eierskap og drift av institusjonsplasser i barnevernet.
2. Stortinget ber regjeringen utrede hvordan kommersielle aktører kan fases ut av øvrige deler av barnevernet, slik at hele barnevernet drives i offentlig og ideell regi.

7. mars 2018

Anette Trettebergstuen

Kari Henriksen

Fredric Holen Bjørdal

Jonas Gahr Støre

Hadia Tajik